

**ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОЇ
КУЛЬТУРИ ІМЕНІ ІВАНА БОБЕРСЬКОГО**

Кафедра економіки та менеджменту

Гуль І.Г

ДИДАКТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

з навчальної дисципліни

«ОСНОВИ ЕКОНОМІЧНОЇ ТЕОРІЇ»

Для студентів спеціальності 073 Менеджмент

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

на засіданні кафедри економіки
та менеджменту

«___» _____ 201__ р. протокол №___

Зав. каф. _____ Н.Ф. Павленчик

ДИДАКТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ з дисципліни «Основи економічної теорії»

Самостійна робота – форма організації навчального процесу, яка передбачає виконання завдань здобувачем вищої освіти під методичним керівництвом викладача, але без його безпосередньої участі.

Самостійна робота студентів є основним засобом опанування навчального матеріалу, засвоєння теоретичних знань, набуття вмінь і практичних навичок у вільний від аудиторних занять час.

У процесі самостійної роботи студенти вивчають теоретичні положення дисципліни, розв'язують практичні завдання, здійснюють самоконтроль своїх знань і вмінь. Самостійна робота складається з підготовки до семінарських та індивідуальних занять, поточного та підсумкового контролю, написання наукових студентських робіт, рефератів, фіксованих доповідей, підготовки до ділових ігор та розгляду ситуаційних вправ.

Основні види самостійної роботи студента:

1. Вивчення лекційного матеріалу.
2. Опрацювання та вивчення рекомендованої додаткової літератури.
3. Вивчення основних термінів та понять за темами дисципліни.
4. Підготовка до семінарських занять, дискусій, роботи в малих групах.
5. Контрольна перевірка кожним студентом особистих знань за запитаннями для самоконтролю.
6. Вирішення і письмове оформлення самостійних завдань.
7. Підготовка до проміжного та підсумкового контролю.

Однією з форм самостійної роботи є написання рефератів. Написання рефератів практикується з метою набуття студентом необхідної професійної підготовки, розвитку навичок самостійного наукового пошуку в навчальному процесі, набуття навичок користування літературними джерелами при вивченні даного курсу.

САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Тема 1. Економічна теорія як наука	9	10,5
2	Тема 2. Економічні потреби та виробничі можливості суспільства	7	9
3	Тема 3. Суспільний поділ праці та економічні системи суспільства	7	9
4	Тема 4. Теорія грошей та грошового обігу	9	10,5
5	Тема 5. Ринок та ринкова економіка. Ринковий механізм функціонування економіки	7	8

6	Тема 6. Конкуренція і монополія в ринковій економіці	7	9,5
7	Тема 7. Капітал, витрати та прибуток підприємства	7	8
8	Тема 8. Доходи населення. Ринок праці та заробітна плата	7	9,5
Разом		60	74

ТЕМАТИКА ТА ПЛАНИ ЗАНЯТЬ ДЛЯ САМОПІДГОТОВКИ

Тема 1. ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ ЯК НАУКА

1. Предмет економічної теорії
2. Функції економічної теорії. Економічне мислення та економічна політика
3. Методи пізнання економічних процесів і явищ
4. Економічні закони та категорії

Питання для самоконтролю

1. Що є предметом економічної теорії?
2. Поясніть походження термінів «економіка», «політична економія» та «економіко».
3. Що слід розуміти під економічними законами та чим вони відрізняються від законів природи?
4. Яке значення має вивчення економічної теорії?
5. Який взаємозв'язок економічної теорії з іншими науками?
6. Дайте стисло характеристику основних методів пізнання економічних явищ і процесів.
7. У чому полягають переваги та потенційні вади абстрактного мислення?
8. Назвіть та охарактеризуйте основні етапи й напрями розвитку економічної теорії.
9. Чому не існує єдиної, універсальної економічної теорії?

Тема 2. ЕКОНОМІЧНІ ПОТРЕБИ ТА ВИРОБНИЧІ МОЖЛИВОСТІ СУСПІЛЬСТВА

1. Економічні потреби та інтереси як головні рушійні сили економіки
2. Виробництво та його основні ресурси (фактори)
3. Межа виробничих можливостей та проблема економічного вибору
4. Результат та ефективність виробництва

Питання для самоконтролю

1. У чому полягає відмінність економічних благ від природних?
2. Назвіть основні види потреб та охарактеризуйте їх.
3. Які чинники обумовлюють необмеженість потреб людини?
4. У чому полягає основна суперечність економіки та як вона розв'язується?
5. Чи збігаються змістовно поняття вичерпності та обмеженості ресурсів?

6. За яких умов долається межа виробничих можливостей?
7. Яке практичне значення має крива виробничих можливостей і чому вона власне крива?
8. Які фактори сприяють підвищенню ефективності виробництва?
9. Яка відмінність існує між поняттями результативності та ефективності господарської діяльності?

Тема 3. СУСПІЛЬНИЙ ПОДІЛ ПРАЦІ ТА ЕКОНОМІЧНІ СИСТЕМИ СУСПІЛЬСТВА

1. Суспільне виробництво та суспільний поділ праці як економічна основа ефективної організації виробництва
2. Форми організації суспільного виробництва та обміну
3. Товар та його властивості. Теорії вартості.
5. Економічна система суспільства: поняття, структура та основні риси
6. Типи економічних систем та їх характеристика

Питання для самоконтролю

1. Чим суспільний поділ праці відрізняється від природного?
2. Назвіть та поясніть основні фактори поглиблення спеціалізації виробництва.
3. Які негативні наслідки має спеціалізація праці та які можливості їх мінімізації?
4. Які основні риси натурального господарства? Які з них відтворюються сьогодні в економіці України?
5. Обґрунтуйте умови виникнення товарного виробництва.
8. Чи всякий продукт виробництва є товаром? Дайте пояснення.
9. У чому полягають принципові відмінності між споживною вартістю та корисністю?
10. Яке значення має поняття економічної системи суспільства?
11. Дайте порівняльну характеристику командної та змішаної економік.
12. Чому не існує універсальної моделі соціально-економічної системи?

Тема 4. ТЕОРІЯ ГРОШЕЙ ТА ГРОШОВОГО ОБІГУ

1. Природа, види та роль грошей
2. Система грошового обігу та її типи
3. Грошова маса та закон грошового обігу
4. Грошові реформи

Питання для самоконтролю

1. Розкрийте суть грошей.
2. Аргументуйте позиції провідних учених-теоретиків щодо природи грошей.
3. Коли та чому роль грошей закріпилася за золотом? Чому вона виявилася тимчасовою?

4. Розкрийте зміст основних видів кредитних грошей та поясніть причини еволюції останніх.
5. У чому вирішальна перевага грошей перед іншими формами активів?
6. Що слід розуміти під грошовою системою та які її елементи?
7. Що послужило причиною краху системи золотого стандарту? Коли це сталося?
8. Розкрийте структуру грошової маси та її значення.
9. Яке значення має рівняння обміну Фішера?
10. Який сенс проведення грошових реформ? Аргументуйте це власними прикладами.

Тема 5. РИНОК ТА РИНКОВА ЕКОНОМІКА. РИНКОВИЙ МЕХАНІЗМ ФУНКЦІОНУВАННЯ ЕКОНОМІКИ

1. Ринок, його функції та умови ефективного функціонування
2. Система ринків та їх інфраструктура
3. Ринковий попит та його фактори
4. Ринкова пропозиція та її фактори
5. Взаємодія попиту і пропозиції. Ринкова рівновага

Питання для самоконтролю

1. Наведіть приклади, що ілюструють функції ринку.
2. Як слід розуміти поняття економічної свободи людини?
3. Назвіть та розкрийте зміст основних умов ефективного функціонування ринку.
4. Аргументуйте свій погляд на стан розвитку ринку у вітчизняній економіці.
5. Власними прикладами проілюструйте, як ринкові трансформації в країні зумовлюють перебудову мислення наших співвітчизників.
6. Яке значення має інфраструктура для функціонування ринку?
7. Розкрийте зміст понять «ринок продавця» та «ринок покупця».
8. Поясніть, чому крива попиту має від'ємний нахил?
9. Чи можуть криві попиту і пропозиції мати форму прямих ліній? Дайте пояснення.
10. Наведіть приклади, що ілюструють дію нецінових факторів попиту.
11. Яке значення і для кого має розрахунок коефіцієнтів еластичності попиту і пропозиції?
12. Поясніть механізм дії закону попиту і пропозиції.
13. У чому полягає суть поняття «ринкова рівновага»?
14. За яких умов виникають явища товарного дефіциту і надлишку?

Тема 6. КОНКУРЕНЦІЯ І МОНОПОЛІЯ В РИНКОВІЙ ЕКОНОМІЦІ

1. Конкуренція, її суть та умови існування
2. Види та методи економічної конкуренції
3. Монополія: причини виникнення, суть та основні види

Питання для самоконтролю

1. Сформулюйте економічні функції та соціальну роль конкуренції.
2. Назвіть види та форми конкуренції.
3. Приведіть приклади методів нецінової конкуренції.
4. Охарактеризуйте кожен тип ринкової конкуренції та приведіть приклади їх у вітчизняній економіці.
5. Чому ринкова економіка породжує монополію?
6. Які бар'єри входу на ринок фірм-конкурентів Вам відомі?
7. Дайте пояснення наслідкам монополізму в економіці.
8. Які проблеми наразі існують для економічної конкуренції в Україні? Які шляхи їх подолання?

Тема 7. КАПІТАЛ, ВИТРАТИ ТА ПРИБУТОК ПІДПРИЄМСТВА

1. Капітал як фундаментальна категорія ринкової економіки
2. Капітал підприємства, його джерела та структура
3. Обороти та амортизація капіталу
4. Витрати підприємства, їх економічна природа та види
5. Доходи та прибуток підприємства

Питання для самоконтролю

1. Дайте теоретичне обґрунтування капіталу, посилаючись на відомі теорії науковців.
2. Розмежуйте власні та позичкові джерела капіталу (інвестицій), наводячи при цьому власні приклади.
3. Розкрийте зміст стадій кругообігу виробничого капіталу.
4. Яке економічне значення має розмежування виробничого капіталу на основний і оборотний?
5. Як впливає на підприємницьку мотивацію факт морального старіння капіталу?
6. Обґрунтуйте визначення норми амортизації.
7. У чому полягає економічна сутність витрат виробництва? Яке значення має розрізнення понять виробничих витрат та затрат?
8. Розкрийте зміст понять зовнішніх і внутрішніх витрат виробництва.
9. В чому полягає принципова відмінність економічного та бухгалтерського понять витрат виробництва?
10. Для чого виокремлюють постійні та змінні витрати виробництва?
11. У чому полягає відмінність понять доходу та прибутку фірми?
12. Який зв'язок існує між економічним та нормальним прибутком?
13. Який прибуток кількісно більший - економічний чи бухгалтерський? Дайте пояснення.
14. Розкрийте економічну роль (функції) прибутку в ринковій системі.
15. Чому величини отриманого прибутку замало для оцінки рівня ефективності діяльності фірми?
16. Назвіть та розкрийте зміст основних показників прибутковості підприємства.

Тема 8. ДОХОДИ НАСЕЛЕННЯ. РИНОК ПРАЦІ ТА ЗАРОБІТНА ПЛАТА

1. Доходи населення: види та джерела формування. Розподіл доходів
2. Диференціація доходів населення
3. Заробітна плата як основна форма доходу населення
4. Суть та особливості ринку праці

Питання для самоконтролю

1. Які принципи розподілу доходів у суспільстві Вам відомі?
2. Яким чином розрізняються доходи населення?
3. Які фактори впливають на розподіл сімейних доходів? Дайте пояснення.
4. Що відображає закон Парето?
5. Яке значення кривої Лоренца?
6. Для чого розраховують індекс Джині?
7. Розкрийте специфіку робочої сили як фактора виробництва.
8. Які фактори впливають на величину попиту на робочу силу? Проілюструйте їхній вплив графічно, на поведінці кривої попиту.
9. Яке значення на ринку праці мають ефекти доходу та заміщення? Наведіть приклади.
10. Назвіть та охарактеризуйте основні функції ринку праці
11. Які системи заробітної плати набули найбільшого поширення і чому?
12. Яке принципове значення має розмежування номінальної та реальної заробітної плати?

РЕКОМЕНДОВАНА ТЕМАТИКА РЕФЕРАТІВ

1. Функції економічної теорії
2. Методи дослідження економічних явищ і процесів
3. Економічна теорія та економічна політика
4. Формування і розвиток економічної думки в Україні
5. Безмежність потреб та обмеженість ресурсів
6. Новітні тенденції розвитку відносин власності
7. Необхідність реформування відносин власності в Україні
8. Напрямки та форми реформування відносин власності
9. Інструменти стабілізації грошового обігу
10. Товарне виробництво у ХХІ столітті
11. Природні монополії в Україні: сучасний стан та перспективи
12. Межі дії ринкового механізму
13. Еластичність попиту і пропозиції
14. Практичне застосування теорії еластичності
15. Роль ціни в регулюванні економічних процесів
16. Необхідність управління пропозицією
17. Управління виробництвом як система

18. Фірма як суб'єкт ринкових відносин
 19. Форми організації підприємницької діяльності в країнах ЄС
 20. Малий бізнес в США
 21. Прибуток як мета діяльності фірми
 22. Методи визначення рівня бідності і прожиткового мінімуму
 23. Сучасні погляди на теорії вартості
 24. Товар і його властивості. Теорії вартості
 25. Походження, суть і функції грошей
 26. Інфраструктура ринку та її основні елементи
 27. Ціна у ринковій економіці: суть, види та функції. Вплив держави на ціноутворення
 28. Основні фактори зниження витрат виробництва
 29. Механізм формування доходів населення у ринковій економіці.
- Нерівність доходів
30. Національна економіка: суть, структура і особливості
 31. Ефективність національної економіки України
 32. Інтенсивний та екстенсивний типи відтворення: позитиви та недоліки
 33. Нагромадження і його ефективність
 34. Інвестиційні можливості структурної перебудови економіки України
 35. Організація соціально-орієнтованого ринкового господарства
 36. Особливості оплати праці в Україні
 37. Монополізація та затухання конкуренції як процес розвитку економічних систем

Структура, зміст та обсяг реферату

Написання реферату сприяє поглибленому вивченню навчальної дисципліни, подальшій систематизації, розширенню і закріпленню отриманих знань. Виконання студентом реферату покликано:

- поглибити, систематизувати і закріпити теоретичні знання з дисципліни;
- відпрацювати навички самостійної роботи з елементами творчого пошуку, ініціативності;
- виробити вміння узагальнювати теоретичні матеріали, аналізувати практичну інформацію, працювати зі спеціальною літературою, довідковими виданнями тощо;
- розвинути навички формулювання власних висновків, чіткої аргументації, обґрунтування рекомендацій та пропозицій щодо вдосконалення існуючої практики бюджетного обліку.

Процес виконання реферату поділяється на декілька етапів, а саме:

- вибір теми;
- підготовка до написання реферату;
- складання плану;
- формування тексту реферату;
- оформлення роботи.

Реферат повинен бути логічно побудований і мати характер цілісного і завершеного самостійного дослідження.

Структура реферату включає: титульний аркуш, зміст, вступ, основну частину, висновки, список використаних джерел та додатки (за необхідністю).

Зміст оформлюється у вигляді переліку назв розділів реферату, для кожного з яких вказується відповідний номер початкової сторінки тексту.

Вступ. У вступі студент обґрунтовує актуальність вибраної теми, дає характеристику сучасного стану досліджуваної проблеми та характеристику стану об'єкта дослідження. Визначається мета реферату, завдання, які необхідно вирішити при написанні реферату, та предмет дослідження. У вступі також звертається увага на рівень розробленої теми у вітчизняній та закордонній літературі, доцільно виділити дискусійні питання та невирішені проблеми, провести короткий огляд основних публікацій авторів з досліджуваної проблеми. Обсяг вступу – 1-2 сторінки.

Основна частина роботи поділяється на 3-4 параграфи. Основна частина присвячується теоретико-методологічним аспектам досліджуваної теми. Також обумовлюється наслідки дослідження. Рекомендований обсяг основної частини реферату – 10-12 сторінок.

Висновки – це коротке резюме з усього змісту реферату. Тут вміщуються висновки і рекомендації, що показують, якою мірою вирішено завдання і досягнуто мети дослідження, сформульованої у вступі. Результатами висновків є чіткі конкретні пропозиції з матеріалу дослідження та шляхи його вдосконалення. Обсяг заключної частини – 1-2 сторінки.

Список використаних джерел. Розміщується після висновків. Відомості про кожне джерело записують відповідно до правил бібліографічного опису друкованої праці. Перелік літературних джерел має складати не менше 10 найменувань. Список будується за алфавітом: розпочинати слід з літератури кириличного алфавіту, потім – латинський алфавіт, в кінці – інші шрифти.

Додатки (за необхідності) розміщуються в кінці тексту реферату після списку використаних літературних джерел. В додатки включають допоміжний матеріал у вигляді аналітичних таблиць, графіків, звітів, договорів, фотографій, карт та ін.

Вимоги до оформлення рефератів

Реферат повинен бути виконаний і оформлений з дотриманням усіх технічних вимог, які ставляться до науково-дослідних робіт.

Мова реферату – державна; стиль - науковий, чіткий без орфографічних і синтаксичних помилок; послідовність - логічна.

Реферат друкують на одному боці аркуша білого паперу формату А4 (210x297 мм) до тридцяти рядків на сторінці. Мінімальна висота шрифту 1,8 мм. Аркуші повинні бути пронумеровані.

Текст реферату слід набирати, дотримуючись таких розмірів полів: ліве – не менше ніж 30 мм, верхнє і нижнє – не менше 20 мм, праве – не менше 10 мм. Шрифт тексту Times New Roman 14, інтервал – 1,5. Абзацний відступ – 1,25 см.

Текст має бути чорним, рівномірної щільності, контрастності й чіткості зображення. Вирівнювання тексту - по ширині.

Викладання тексту кожного параграфу, а також змісту, вступу, висновків, списку використаних джерел слід починати з нової сторінки.

Переноси слів у назвах не дозволяються. Якщо назва складається з двох речень, то їх розділяють крапкою. Крапка наприкінці назви не ставиться.

Скорочення слів у тексті, крім загальноприйнятих, не допускається.

Параграфи позначають порядковими номерами арабськими цифрами (1, 2, 3), підпараграфи позначають номером параграфу та підпараграфу через крапку (1.1, 1.2 або 2.1, 2.2 тощо).

Нумерація сторінок має бути наскрізною: номер сторінки проставляється арабськими цифрами зверху по центру, але на титульному аркуші (перша сторінка) номер проставляти не слід.

Окремі частини тексту, що мають самостійне значення (об'ємні розрахунки, методики, алгоритми), можуть бути вміщені в додатках.

Таблиці. Цифровий матеріал, який студент вважає за доречне вмістити у текст реферату, як правило, подається у табличній формі. Кожна таблиця повинна мати назву, що відображає її зміст. Нумерація таблиць здійснюється таким чином: справа над заголовком пишуть слово «Таблиця» та її порядковий номер (знак «№» перед цифрою не ставиться). Номер таблиці складається з номера параграфу та порядкового номера таблиці в даному параграфі. Наприклад: Таблиця 1.3 – третя таблиця першого параграфу.

Допускається й інший підхід до нумерації табличного матеріалу: всі таблиці, вміщені у рефераті, нумеруються наскрізно, підряд з першої до останньої. Наприклад: Таблиця 4 - четверта таблиця, вміщена у текст реферату.

При оформленні таблиць слід дотримуватись певних правил. Зокрема, графи таблиці нумерують тільки у тих випадках, коли у тексті є на них посилання або у випадку переносу таблиці та її продовженні на наступній сторінці (в цьому випадку у правому верхньому кутку сторінки пишуть «Продовження табл.» і ставлять той же порядковий номер; не повторюючи назви таблиці та граф, вказують номери граф і продовжують таблицю).

Якщо всі показники, вміщені у таблицю, мають одну й ту ж одиницю виміру, то її виносять у назву таблиці. Якщо використовуються показники з різними одиницями виміру, то у відповідних графах або рядках таблиці одиниці виміру наводять окремо.

Таблицю вміщують у текст після першого посилання на неї.

Розрахункові таблиці, що мають великий обсяг, не рекомендується вміщувати в текст основної частини, доцільніше винести їх у додатки, але з обов'язковими посиланнями на них у тексті.

Посилання в тексті мають бути на всі таблиці. Вміщувати у реферат таблиці, що не мають назв, нумерації, або на які відсутні посилання у тексті, не дозволяється.

Приклад побудови таблиці

Таблиця (номер)

		Назва таблиці						
Головка							Заголовки граф	
							Підзаголовки граф	
Рядки								
		Боковик (заголовки рядків)			Графи (колонки)			

Ілюстративний матеріал у формі схем, діаграм, графіків тощо, вміщений у основну частину реферату, оформляється наступним чином: знизу під ілюстрацією з великої літери пишуть слово «Рис.», проставляють порядковий номер, ставлять крапку (знак «№» перед цифрою не ставиться). Наприклад: Рис. 1.2 (другий рисунок першого параграфу). Далі, продовжуючи той самий рядок, з великої літери вписують назву рисунку, яка повинна відображати його зміст.

Номер рисунка складається з номера параграфу та порядкового номера рисунка у даному параграфі. Допускається й інший підхід до нумерації ілюстративного матеріалу: усі рисунки, вміщені в рефераті, нумеруються наскрізно.

Формули в рефераті (якщо їх більше одної) нумерують у межах параграфу. Номер формули складається з номера параграфа і порядкового номера формули в параграфі, між якими ставлять крапку. Нумери формул пишуть біля правого берега аркуша на рівні відповідної формули в круглих дужках, наприклад: (3.1) (перша формула третього параграфа). Допускається й інший підхід до нумерації формул: всі формули, вміщені у рефераті, нумеруються наскрізно, підряд з першої до останньої.

Посилання. У тексті обов'язково мають бути зроблені посилання на джерела, з яких була запозичена будь-яка статистична інформація, рисунки, таблиці, а також цитати, що їх наведено у рефераті. Посилання на першоджерела здійснюють з використанням квадратних дужок. Нумерація посилань повинна відповідати номеру літературного джерела у списку використаних джерел. Наприклад [3, с. 5], де три – порядковий номер джерела в списку літератури, п'ять – сторінка з якої взято текст. У висновках реферату посилання не робляться.

Список використаних джерел. Бібліографічний опис списку використаних джерел оформляється студентом у відповідності до Національного стандарту України ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання».

Додатки оформлюють як продовження реферату на наступних після списку використаних джерел сторінках, розміщуючи їх у порядку появи посилань у тексті реферату. Додаток повинен мати назву, надруковану зверху малими літерами з першої великої симетрично відносно тексту сторінки. Посередині рядка над назвою малими літерами з першої великої друкується слово «Додаток __». Додатки слід позначати послідовно великими літерами української абетки, за винятком літер Г, Є, І, Ї, Й, О, Ч, Ь, наприклад, додаток А, додаток Б і т.д.

Усі додатки, незалежно від їх характеру (звітні форми, аналітично-розрахункові таблиці, громіздкі ілюстративні схеми, комп'ютерні розрахунки тощо), повинні мати назву, у якій відображено зміст інформації, що її має той чи інший додаток.

Оформлений у відповідності до сформульованих вимог та повністю укомплектований реферат повинен бути переплетений (зброшурований).

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Дзюбик С.Д. Основи економічної теорії: Навч. посіб. / С.Д. Дзюбик, О.С. Ривак. – 3-тє вид., переробл. і доповн. - К.: Знання, 2014. - 423 с.

2. Економічна теорія: вступ, макроекономіка, мікроекономіка. Навч. посібник / За ред. З.Г. Ватаманюка та О.З. Ватаманюка. - Львів: «Інтелект-Захід», 2008. - 540 с.

3. Економічна теорія: навч. посіб. / Л.С. Шевченко, О.А. Гриценко, О.С. Марченко та ін.; за заг. ред. Л.С. Шевченко. – Х.: Право, 2016. – 268 с.

4. Економічна теорія: Політекономія: Підручник / за ред. В.Д. Базилевича.; - 9-те вид., доповн. - К.: Знання, 2014. - 710 с.

5. Історія економіки та економічної думки: Навч. посібник / За ред. С.В. Степаненка. - К.: КНЕУ, 2010. - 743 с.

6. Лисенко С.М. Основи економічної теорії. Практикум. Навчальний посібник / С.М. Лисенко, Я.О. Ляшок. – Вінниця: ТОВ «Нілан-ЛТД», 2017. – 268 с.

7. Отрошко О.В. Основи економічної теорії: Навч. посіб. / О.В. Отрошко; 2-ге вид., перероб. та доп.; Рекомендовано МОН. - К.: Знання, 2013. - 334 с.

8. Рібун Л.В. Основи економічної теорії: навч. посібник / Л.В. Рібун. – Львів: Камула, 2017. – 408 с.

9. Сірко А.В. Економічна теорія. Політекономія: навч. посіб. / А.В. Сірко - К.: «Центр учбової літератури», 2014. - 416 с.

10. Якобчук В.П. Економічна теорія: навч. посібник / В.П. Якобчук. - 3-тє вид., перероблене. -К.: Видавництво Ліра-К, 2015. - 408 с.

Інформаційні ресурси інтернет

1. Державний комітет статистики України. – Режим доступу: www.ukrstat.gov.ua.

2. Європейський центральний банк. – Режим доступу: www.ecb.europa.eu.

3. Законодавство України. – Режим доступу: zakon.rada.gov.ua.

4. Міжнародний центр перспективних досліджень. – Режим доступу: www.icps.kiev.ua.
5. Міністерство економічного розвитку і торгівлі України. – Режим доступу: www.me.gov.ua.
6. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського. – Режим доступу: www.nbuv.gov.ua.
7. Національний банк України. – Режим доступу: www.bank.gov.ua.
8. Світовий банк. – Режим доступу: www.worldbank.org.
9. Центр соціально-економічних досліджень. – Режим доступу: www.case-ukraine.com.ua.